

STM:n kansallinen asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia ja toimeenpano 2022-2026:

Hyvinvoivat ja osaavat sote-ammattiaiset

STM: VetoPito -ryhmä
23.9.2022

Hanna Toiviainen, ohjelmapäällikkö,
FT (kansanterveys), YTM

Asiakas- ja
potilasturvallisuus-
strategia

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Klient- och patientsäkerhetscentret

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

[Asiakasjapotilasturvallisuuskeskus.fi](https://asiakasjapotilasturvallisuuskeskus.fi)

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Klient- och patientsäkerhetscentret

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

- Vaasan sairaanhoitopiiri perusti 2019 potilas- ja asiakasturvallisuuden kehittämiskeskuksen (aik.), valtakunnallinen toiminta käynnistettiin 2020 sosiaali- ja terveysministeriön myöntämän (5/2020) valtionavustuksen turvin.
- Tammikuussa 2021 vahvistettiin erikoissairaanhoidon keskittämisasiasetuksessa asiakas- ja potilasturvallisuuden kehittämisen ja suunnittelun kansallisen yhteensovittamisen tehtävät Vaasan sairaanhoitopiirille.
- Isäntäorganisaationa Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymä 2022 alkaen:
 - Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
 - Klient- och patientsäkerhetscentret
 - Finnish Centre for Client and Patient Safety

ASIAKAS- JA POTILASTURVALLISUUSSTRATEGIA JA TOIMEENPANOSUUNNITELMA 2022–2026

Suomi asiakas- ja potilasturvallisuuden mallimaa 2026
– vältämme vältettävissä olevan haitan

Asiakas- ja
potilasturvallisuus-
strategia

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Klient- och patientsäkerhetscentret

Visio: Suomi asiakas- ja potilasturvallisuuden mallimaa 2026 – vältämme vältettävissä olevan haitan

Strateginen kärki 1

Yhdessä asiakkaiden ja potilaiden kanssa

Tavoite 1.1

Lisäämme osallisuutta turvallisuuden parantamiseksi

Tavoite 1.2

Edistämme asiakas- ja potilasturvallisuustyötä samaa tahtia

Tavoite 1.3

Asiakkaiden, potilaiden ja läheisten kokemukset ohjaavat palveluidemme kehittämistä

Strateginen kärki 2

Hyvinvoivat ja osaavat ammattilaiset

Tavoite 2.1

Varmistamme turvallisuusosaamisen ja sen lisääntymisen läpi työuran

Tavoite 2.2

Luomme turvallisuutta tukemalla työhyvinvointia

Tavoite 2.3

Parannamme turvallisuutta aktiivisella johtamisella

Strateginen kärki 3

Turvallisuus ensin kaikissa organisaatioissa

Tavoite 3.1

Avoin ja saatavilla oleva tieto ohjaa toimintaamme ja lisää turvallisuutta

Tavoite 3.2

Varmistamme kaikille turvalliset etä- ja digipalvelut

Tavoite 3.3

Turvallisuuskulttuuri on toimintamme perusta

Strateginen kärki 4

Parannamme olemassa olevaa

Tavoite 4.1

Lisäämme lääkehoidon turvallisuutta yhteisillä toimintatavoilla

Tavoite 4.2

Huolehdimme laitteiden ja tietojärjestelmien käytön turvallisuudesta

Tavoite 4.3

Yhtenäistämme hyvät infektiorjunnan käytännöt

Vahvistamme ja luomme edellytykset kansalliselle ja alueelliselle turvallisuustyölle

Strategian toimeenpanon valmistelu käytännössä

- Työtä johtaa ohjelmapäällikkö Hanna Toiviainen.
 - Strategisten kärkien etenemistä luotsaavat kärkikoordinaattorit.
 - Toimeenpanoa valmistelevat tavoitteille nimetyt 12+1 suunnitteluryhmää:
 - Jäsenet sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmistä, koulutusorganisaatioista, järjestöistä sekä yksityiseltä ja kolmannelta sektorilta.
 - Tekevät konkreettiset ehdotukset priorisoinneista ja etenemisestä tiekartaksi.
 - Tarvittaessa perustetaan työryhmiä, tehdään selvityksiä ja kerätään tuloksia tai ehdotetaan eri sidosryhmille toimeenpanoon liittyviä tehtäviä.
- > Keskuksessa valmistuu operatiivinen toimenpideohjelma vuoden 2022 aikana**

STRATEGIAN TOIMEENPANO:

-> Vastuu toimeenpanosta on palvelunjärjestäjillä ja -tuottajilla sekä palveluyksiköillä (esim. hyvinvointialueet)

- Keskus auttaa ja tukee yhteistä kehittämistä ja suunnittelua yli hyvinvointialueiden rajojen:
 - Johtamisrakenteita, sopimusohjauksen sekä asiakas- ja potilasturvallisuussuunnitelman/omavalvontaohjelman/-suunnitelman sisältöjä tarkasteleva verkosto (AsPotOvas) -> tulokset= tarkistuslistatyypiset kuvaukset kahdesta ensimmäisestä valmistuneet / julkaistu, 3. valmistuu syksyllä
 - Asiakas- ja potilasturvallisuuden tasomittausryhmä (jatkoa 11/2021 julkaistulle VN TEAS -hankkeen raportille ”Potilas- ja asiakasturvallisuuden tilannekuva ja seurantamenettelyt”) jalostaa mittariehdotuksia.
 - Alatyöryhmät kolmelle eri indikaattoriryhmälle (Kuuma linja, Tarkistuslistat ja Vertailumittarit)
- Keskuksen tutkimus- ja kehittämislinjat toteuttavat strategian osatavoitteita
 - **Osaamisen kehittäminen**, Estettävät sairaalakuolemat, Tunnistaminen, Tasomittaus, Lääkitysturvallisuus, Kotiin annettavat palvelut, Hoitoon liittyvät infektiot, **Asiakas- ja potilasturvallisuuden koulutus (UUSI 9/22 ->)**
- Keskus seuraa strategian toimeenpanon etenemistä.
 - Arviointimenettelyjen ja seurantamittareiden suunnittelu 2022 aikana.

Mittarit

- Maailman terveysjärjestö WHO on julkaissut maailmanlaajuisen potilasturvallisuuden tavoiteohjelman vuosille 2021–2030 (WHO Global Patient Safety Action Plan 2021–2030)
- Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian päämäärän toteutumisen seurantaan on valittu kymmenen kärkimittaria
 - Mahdollistavat myös kansainvälisen vertailun siitä, kuinka Maailman terveysjärjestö WHO:n potilasturvallisuuden tavoiteohjelma (Global Patient Safety Action Plan) toteutuu Suomessa.
 - Niiden toteutumisen kautta voimme osoittaa Suomen saavuttaneen päämääränsä olla asiakas- ja potilasturvallisuuden mallimaa vuoteen 2026 mennessä.
- Kärkimittarien lisäksi seurataan strategian toimeenpanosuunnitelman toteutumista Suomessa vuosien 2022–2026 aikana.

Strategian toimeenpanosuunnitelma

- Neljä eri toimeenpanon tasoa
 - Kansallinen taso: STM sekä sen alaiset laitokset, sote-alan koulutusta koordinoivat tahot ja kansallisen tason muut sidosryhmät;
 - *HUOM. ”Asiakas- ja potilasturvallisuuden johto- ja ohjausvastuu osoitetaan toimivaltaiselle viranomaiselle.”*
 - Palvelunjärjestäjät ja -tuottajat: hyvinvointialueet ja vastaavat palvelunjärjestäjät, myös yksityiset palveluntuottajat
 - Palveluyksiköt
 - Sidosryhmät
- Tavoitteet jaoteltu toimeenpanotasojen mukaisesti tehtäviksi ja ajallisiksi seurantatavoitteiksi/mittareiksi

Strateginen kärki 2 Hyvinvoivat ja osaavat ammattilaiset

Visio: Suomi asiakas- ja potilasturvallisuuden mallimaa 2026 – vältämme vältettävissä olevan haitan

Strateginen kärki 1

Yhdessä asiakkaiden ja potilaiden kanssa

Tavoite 1.1

Lisäämme osallisuutta turvallisuuden parantamiseksi

Tavoite 1.2

Edistämme asiakas- ja potilasturvallisuustyötä samaa tahtia

Tavoite 1.3

Asiakkaiden, potilaiden ja läheisten kokemukset ohjaavat palveluidemme kehittämistä

Strateginen kärki 2

Hyvinvoivat ja osaavat ammattilaiset

Tavoite 2.1

Varmistamme turvallisuusosaamisen ja sen lisääntymisen läpi työuran

Tavoite 2.2

Luomme turvallisuutta tukemalla työhyvinvointia

Tavoite 2.3

Parannamme turvallisuutta aktiivisella johtamisella

Strateginen kärki 3

Turvallisuus ensin kaikissa organisaatioissa

Tavoite 3.1

Avoin ja saatavilla oleva tieto ohjaa toimintaamme ja lisää turvallisuutta

Tavoite 3.2

Varmistamme kaikille turvalliset etä- ja digipalvelut

Tavoite 3.3

Turvallisuuskulttuuri on toimintamme perusta

Strateginen kärki 4

Parannamme olemassa olevaa

Tavoite 4.1

Lisäämme lääkehoidon turvallisuutta yhteisillä toimintatavoilla

Tavoite 4.2

Huolehdimme laitteiden ja tietojärjestelmien käytön turvallisuudesta

Tavoite 4.3

Yhtenäistämme hyvät infektiorjunnan käytännöt

Vahvistamme ja luomme edellytykset kansalliselle ja alueelliselle turvallisuustyölle

Taustaa

- Terveysthuollon ammattilaisten hyvinvointi on yksi asiakas- ja potilasturvallisuuden toteutumisen perusedellytys
- Hyvinvointi syntyy kannustavasta ja tukevasta johtamisesta, luottamuksesta omaan ammatilliseen osaamiseen ja mahdollisuudesta keskittyä tekemään työnsä hyvin.
- Peruskoulutus ja työelämävalmiudet – turvallisuus tulisi nivoa osaksi opiskeltavan alan ydinopintoja ja harjoitteluita

Taustaa

- Turvallisuusosaamisen varmistamisen on oltava johdon ja organisaatioiden tärkeimpiä tehtäviä.
- Pula osaavista ammattilaisista on konkreettinen uhka suomalaiselle sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmälle
- Sosiaali- ja terveydenhuollon esihenkilöt ja johtajat tarvitsevat koulutusta työhyvinvoinnin, henkilöstökokemuksen ja turvallisuutta vaalivan työkulttuurin johtamisesta

2.1 Varmistamme turvallisuusosaamisen ja sen lisääntymisen läpi työuran

- **Kansallinen taso**

STM suosittaa kaikkien sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden peruskoulutukseen yhtenevät asiakas- ja potilasturvallisuuden osaamistavoitteet huomioiden WHO:n Patient Safety Curriculumin

Topic 1: What is patient safety?
Topic 2: Why applying human factors is important for patient safety
Topic 3: Understanding systems and the effect of complexity on patient care
Topic 4: Being an effective team player
Topic 5: Learning from errors to prevent harm
Topic 6: Understanding and managing clinical risk
Topic 7: Using quality-improvement methods to improve care
Topic 8: Engaging with patients and carers
Topic 9: Infection prevention and control
Topic 10: Patient safety and invasive procedures
Topic 11: Improving medication safety

MITTARI 6: WHO:n potilasturvallisuuden opetussuunnitelman (Patient Safety Curriculum) sisällöt kuuluvat kaikkien sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden peruskoulutukseen.

Tavoitetaso: Vuonna 2024 alkavat opetussuunnitelmat vastaavat WHO:n Curriculumin sisältöjä kaikissa lääketieteellisissä ja 80 %:ssa muissa opetussuunnitelmissa. Vuonna 2026 kattavasti kaikissa opetussuunnitelmissa. Tietolähde: Osaamiskeskusten lääketieteellisille tiedekunnille, ammattikorkeakouluille ja oppilaitoksille kohdistama selvitys.

2.1 Palvelun- järjestäjä / palveluntuottaja

- Yhteistyö- ja hyvinvointialueet tarjoavat asiakas- ja potilasturvallisuuden **johtamisen, mittaamisen ja jatkuvan parantamisen koulutusta** osana johdon ja esihenkilöiden valmennusta.
- ohjausta palveluyksiköille ja ostopalvelujen tuottajille ammattiryhmien tehtävien mukaisen **turvallisuusosaamisen varmistamisen menettelyistä** ja seuraavat niiden toteutumista osana omavalvontaa.
- **Turvallisuusosaamisen tunnistamisen kriteerit**
- Yhtenäiset **laitteiden turvallisen käytön ja lääkehoidon osaamisen varmistamisen kriteerit** ja osaamisnäyttöjen toimintamallit

2.1 Palveluyksiköt

- velvoittavat **opiskelijoilta asiakas-ja potilasturvallisuuden verkkokurssin suorittamisen** ennen kliinistä työtä tai työharjoittelua.
- asiakas-ja potilasturvallisuuskäytännöt osaksi uuden työntekijän **perehdytysohjelmaa**.
- simulaatio-opetusta **turvallisuustaitojen harjoittelua** varten
- suunnitelma **turvallisuusosaamisen täydennyskoulutuksesta**

2.1 Sidosryhmät

- Harjoittelujaksoilla palveluyksiköissä **opiskelijoita osallistetaan asiakasturvallisuuden ja potilasturvallisuuden havainnointiin**
- Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus yhdessä järjestöjen kanssa **tuottaa potilaille, asiakkaille ja läheisille suunnattua tietoa turvallisuuden varmistamisen menettelyistä**

2.2 Luomme turvallisuutta tukemalla työhyvinvointia

- Kansallinen taso
 - STM käynnistää psykososiaalisten riskitekijöiden vähentämiseen ja työturvallisuuden lisäämiseen tähtäävän työn.
- MITTARI 7
 - **Kansallinen kehittämistyö sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin lisäämiseksi on käynnistetty.**
 - Tavoitetaso: Vuoden 2024 loppuun mennessä kaikki palvelunjärjestäjät ovat sitoutuneet edistämään asetettuja tavoitteita. Tulokset arvioidaan vuonna 2026.
 - Tietolähde: Työterveyslaitoksen selvitys

2.2 Palvelunjärjestäjä / palveluntuottaja

- **Ohjeet työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin tukemiseen** (sisältäen perehdytys, työolosuhteet ja työnohjaus) ja seurantaan sekä riittävän henkilöstömäärän varmistamiseen kaikilla organisaatiotasolla ja kaikille työntekijäryhmille
- esihenkilöille **koulutusta riskien arvioinnista ja hallinnasta, työturvallisuudesta ja työhyvinvoinnista** ja miten ne vaikuttavat asiakas- ja potilasturvallisuuteen
- Edellytetään ostopalvelusopimukseen palveluntuottajilta **säännöllistä työturvallisuuden, työhyvinvoinnin ja työolosuhteiden sekä henkilöstön riittävyden seuranta ja raportointia**

2.3 Parannamme turvallisuutta aktiivisella johtamisella

- Kansallinen taso
 - STM:n johdolla Suomessa toimeenpannaan viiveettä **kansainväliset asiakas ja potilasturvallisuutta edistävät säädökset, sopimukset ja muut vastaavat ohjausdokumentit**
 - STM:n hallinnonalan laitokset ja palvelunjärjestäjät tuottavat poliittisen päätöksenteon tueksi tietoa asiakas ja potilasturvallisuuden perusteista, turvallisuuden toteutumisesta ja poikkeamien ja huonon laadun taloudellisista ja inhimillisistä seurauksista

2.3 Palvelunjärjestäjä / palveluntuottaja

- luottamuselinjohto ja tarkastuslautakunnat **arvioivat säännöllisesti potilas- ja asiakasturvallisuuden tilaa organisaatiossa.**
- johtajina ja esihenkilönä toimiville tarjotaan **säännöllistä johtamiskoulutusta turvallisuudesta ja työhyvinvoinnista**
- edellyttävät palveluyksiköiltä **avointa organisaatioiden sisäistä raportointia vaara- ja häirtatapahtumista ja henkilöstölle aktiivisesti annettavaa tietoa tunnistetuista riskeistä sekä ohjausta keinoista niiltä suojautumiseen**

Visio: Suomi asiakas- ja potilasturvallisuuden mallimaa 2026 – vältämme vältettävissä olevan haitan

Strateginen kärki 1

Yhdessä asiakkaiden ja potilaiden kanssa

Tavoite 1.1

Lisäämme osallisuutta turvallisuuden parantamiseksi

Tavoite 1.2

Edistämme asiakas- ja potilasturvallisuustyötä samaa tahtia

Tavoite 1.3

Asiakkaiden, potilaiden ja läheisten kokemukset ohjaavat palveluidemme kehittämistä

Strateginen kärki 2

Hyvinvoivat ja osaavat ammattilaiset

Tavoite 2.1

Varmistamme turvallisuusosaamisen ja sen lisääntymisen läpi työuran

Tavoite 2.2

Luomme turvallisuutta tukemalla työhyvinvointia

Tavoite 2.3

Parannamme turvallisuutta aktiivisella johtamisella

Strateginen kärki 3

Turvallisuus ensin kaikissa organisaatioissa

Tavoite 3.1

Avoin ja saatavilla oleva tieto ohjaa toimintaamme ja lisää turvallisuutta

Tavoite 3.2

Varmistamme kaikille turvalliset etä- ja digipalvelut

Tavoite 3.3

Turvallisuuskulttuuri on toimintamme perusta

Strateginen kärki 4

Parannamme olemassa olevaa

Tavoite 4.1

Lisäämme lääkehoidon turvallisuutta yhteisillä toimintatavoilla

Tavoite 4.2

Huolehdimme laitteiden ja tietojärjestelmien käytön turvallisuudesta

Tavoite 4.3

Yhtenäistämme hyvät infektiorjunnan käytännöt

Vahvistamme ja luomme edellytykset kansalliselle ja alueelliselle turvallisuustyölle

HELSINGIN SANOMAT Uutiset Lähdet Lataa PDF -versio

Kotisivu HS Video Haku ja Keskittä Uutismat Uutimmat Politiikka Kaupunki

KAUPUNKI: Arvioitua huonompi laatu kutsuvieraita, mutta työmäärä ei ole paljastus ti...

PÄÄKIRJE: Maailmanlaajuisesti lääkäreitä on kutsuttu mukaan, mutta on yhä epäselvää, kääntäen kutsuun, jota kaikki eivät ymmärrä.

Mielipide | Lääkäriintyö

Haluamme tehdä Suomesta potilasturvallisuuden mallimaan

Suurin työ tehdään palvelujärjestäjien parissa eli uusilla hyvinvointialueilla.

19.4.2022

POTILASTURVALLISUUS on noussu ensilinjan hoitajien työtehtävien myötä. Tuomme näkyvästi laajemman näkökulman asiakas- ja potilasturvallisuuteen.

Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) arviossa terveydenhuollon kustannukset jopa 13 prosenttia nautuu hoitojärjestelmien ja -laitteiden korjaukseen. Suhteutettuna Suomeen tätä aiheuttaa Väestötieteiden tutkimuskeskus (VTU) mukaan ylijärjestelmien vuokrat.

Kun talus jaaan hyvinvointialueiden väestöpoljan mukaan, koidaan turvallisuuspolkua korjaamaan Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella 18, Keski-Uudellamaalla 16, Länsi-Uudellamaalla 16, Vantaan-Keravalta 10 ja Helsingin kaupungilla 18,5 miljoonaa euroa. Nämä ovat alustavia arvioita, vain terveydenhuollon laatuun vaikuttavat siltäkin laajaa. Sosiaalihuollon asiakasturvallisuuden puutteiden korjaamiseen ei ole tietoa.

OECD:n mukaan terveydenhuollon viiteistä ja haasteista yli puolet olisi vältettävissä tarkoituksella ja suunnitelmalla toteutettuna. Lääkäreillä onkin syytä kiittää myös sosiaalihuoltoon, liikkeen turvallisuusyö väheistä ihmiskäsiä kääntänyt.

Sosiaali- ja terveysministeriö julkaisi helmikuussa kansallisen asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian ja toimenpidesuunnitelman vuodelle 2022-2026. Tavoitte on, että Suomessa tulee viidenä vuonna turvallisuuden mallimaaksi, että käytännössä ovat parhaimmalla tasolla perusturvan suhteen mukana.

Pääkirjeen ja viitekirjoituksen mukaan seurataan kansainvälisiä mittareita. Viitekirjoituksen olevan linnan etenemällä turvallisuus edellä laadittu organisaatio, parantamalla jo olemassa olevia hyviä käytäntöjä, huolehtimalla henkilöstön hyvinvoinnista ja turvallisuuspolkua osittain osittain asiakas-, potilasturva heidän läheisellä turvallisuuspolulla. Pääkirjeen pääkirjeen johdolla, suunnitella, toteuttaa ja jalkauttaa, yhteistyötä, avoimuutta, tiedolla ja arvioilla.

Suurin työ tehdään palvelujärjestäjien parissa eli uusilla hyvinvointialueilla. Yhteistyönä koordinaatioon mukana. Asiakas- ja potilasturvallisuus on nähtävä strategian valmistelu ja seuranta ja arvio toimenpiteitä. Käsitteitä ja tulle hyvinvointialueita suomenlaista osittain ja jalkauttaa tieto siltä laadulla osittain laadulla laadulla ja jalkauttaa hyviä käytäntöjä. Laadulla hyvä laadulla laadulla laadulla laadulla.

Terveidenhuollon viiteistä yli puolet olisi vältettävissä tarkoituksella.

Nyt on tärkeää, että pääkirje tiedottaa turvallisuustyön tärkeyden. Käsitteitä laadulla laadulla. Hyvinvointialueet ottavat vastuun osan järjestämisestä vuoden 2023 alusta. Asiakas- ja potilasturvallisuuden vuokrat on useita järjestämispolkua. Uusi strategia on...

Helsingin Sanomat 19.4.2022

<https://www.hs.fi/mielipide/art-2000008728862.html>

Katso lähetys: 11:00 Harvia Q1'22 to 5.5. klo 11:00

Mielipidekirjoitus Hyvinvointialueet ovat paljon vartijoina asiakas- ja potilasturvallisuustyössä

25.4.2022 20:00 **SOTE** TERVEYDENHUOLTO POLITTIKKA

Turvallisesti. Hyvinvointialueet ottavat vastuun potilasturvallisuudesta vuoden 2023 alusta lähtien, kirjoittavat Hanna Toivainen ja Kaisa Halinen. KUVA: KIMMO HAAPALA

Kauppalehti 25.4.2022

<https://www.kauppalehti.fi/uutiset/kl/6a109579-bd93-4ee5-884c-56307b6777f4>

VTV:n raportti
7/2021, s. 10.

VIISI ASIAA ASIAKAS- JA POTILASTURVALLISUUDEN EDISTÄMISEKSI SUOMESSA: Nykytilanteen haasteet ja ehdotukset

5/5. Henkilöstön turvallisuusosaaminen ja hyvinvointi kuntoon, ml. mitoitus

- Asiakas- ja potilasturvallisuuden vaarantuminen on päivittäistä. Henkilöstön työolot, turvallisuusosaaminen ja turvallisen toiminnan resursointi eivät aina ole riittäviä. Tyytymättömyys sote-alalla on kasvanut.
- Ennaltaehkäisevä turvallisuustyö edellyttää riittävää turvallisuusosaamista. Kaikkien sote-ammattihenkilöiden perus- ja jatkokoulutuksessa on toimeenpantava asiakas- ja potilasturvallisuuden yhtenäiset osaamiskriteerit (OKM/STM/Opetushallituksen antama **ohjaus**).
- Koko sote-henkilöstön perehdytyksen tulee sisältää perustiedot organisaation turvallisuuskäytännöistä ja suojauksista, joilla ehkäistään asiakkaalle tai potilaalle aiheutuva haitta. Turvallisuusosaamista tulee seurata ja päivittää osana omavalvontaa (valvontaviranomaisten antama **ohjaus**).
- Henkilöstön hyvinvointia tukevalla johtamisella sekä tarpeenmukaisella henkilöstömitoituksella ja -rakenteella voidaan vähentää vaaratapahtumia ja vahvistaa turvallisuuskulttuuria. Tarvitaan selvitys parhaista käytännöistä ja niiden toimeenpanosta, ml. etä- ym. digitaaliset palvelut sekä teknologian hyödyntäminen (**kehittämishanke**).

Tuija Ikonen

johtaja, potilasturvallisuuden professori

Tanja Erikson

koulutusylilääkäri

Hannes Friberg

potilasturvallisuuskoordinaattori

Tanja Hautala

erikoissuunnittelija

Merja Jutila

potilasturvallisuuskoordinaattori

Jaana Kalliokoski

palvelupäällikkö

Ulla Kalliokoski

viestintäsuunnittelija

Elise Kuismanen

erikoissuunnittelija

Marianne Kuusisto

lääkitysturvallisuuskoordinaattori

Tarja Pajunen

erityisasiantuntija

Auvo Rauhala

tutkimusylilääkäri

Merja Sahlström

erikoissuunnittelija

Hanna Toiviainen

ohjelmapäällikkö

Jaana Valkeinen

erityisasiantuntija

Maria Virkki

johtava asiantuntija

Maria Virkki

potilasturvallisuuslähettiläs (pj), HYKS-erva / PHHYKY

Päivi Eskelinen

potilasturvallisuuslähettiläs, KYS-erva / Kuopio

Hanna Kuusisto

potilasturvallisuuslähettiläs, TAYS-erva / Tays

Petteri Lankinen

potilasturvallisuuslähettiläs, TYKS-erva / Satasairaala

Sami Sneck

potilasturvallisuuslähettiläs, OYS-erva / OYS

Mukana Pohjanmaan hyvinvointialueen johtavat viranhaltijat sekä laadun ja kehittämisen asiantuntijoita.

Keskus viestii strategian toimeenpanon tilanteesta

- Tarjotaan ajantasaista tietoa päättäjille, ammattilaisille, opiskelijoille ja väestölle
- Kanavat:
 - Keskuksen verkkosivut (tiedon kotipesä)
www.asiakasjapotilasturvallisuuskeskus.fi
 - Uutiskirje (10 krt/vuosi)
 - Mediatiedotteet
 - Mielialuekirjoitukset lehtiin
 - NO HARM -lehti (2 krt/vuosi)
 - Sosiaalinen media: Twitter ja LinkedIn
 - Blogi
 - Tapahtumia No Harm Bothnia -webinaarit, No Harm Expert -tapaamiset ja vuosiseminaari (seuraava 1.-2.9.2022)

NO HARM

Lehti asiakas- ja potilasturvallisuudesta

Talvi 2021

NO HARM

Lehti asiakas- ja potilasturvallisuudesta | heinä 2021

Potilas- ja asiakasturvallisuuden kehittäminen

Sisältö

- 5 Uusi erikoissuunnittelija esittyy
- 6 Verkostoveras Pirkanmaalle suunnitellaan vaikuttavuuskeskusta
- 8 Potilaan ääni Miten kysyä, kun ei tiedä mitä kysyä

Sisältö

- 4 NO HARM on uusi lehti asiakas- ja potilas-
- 5 Toimintakunnan esittely
- 6 Sairaustuminen herätti halun auttaa -järjestötoiminta
- 8 Potilaan ääni
- 8 Laaturvillisuus Laaturvillisuutta kehitetään kansainvälisesti

Sisältö

- 4 Keskukselle uusi ilme ja verkkosivut
- 5 Strategian ohjelmapäällikkö esittyy
- 6 Asiakkaan ääni Kukaan ei ole ongelma tai diagnoosi vaan arvokas ihminen
- 8 Alueelliset palvelupäälliköt katsovat toiminnan laadun asiakkaan silmin
- 10 Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia
- 12 Kansallisen asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian toimeenpano käynnistyi
- 14 Kehittäjän ääni
- 16 Keskuksessa tapahtuu
- 18 Asiantuntijan kynästä
- 20 Muualla julkaitua
- 22 NO HARM-kierrätyspiste
- 24 Tiesitkö, että... Lukuvinkkejä ja Merkitse kalenterin

NO HARM

Lehti asiakas- ja potilasturvallisuudesta

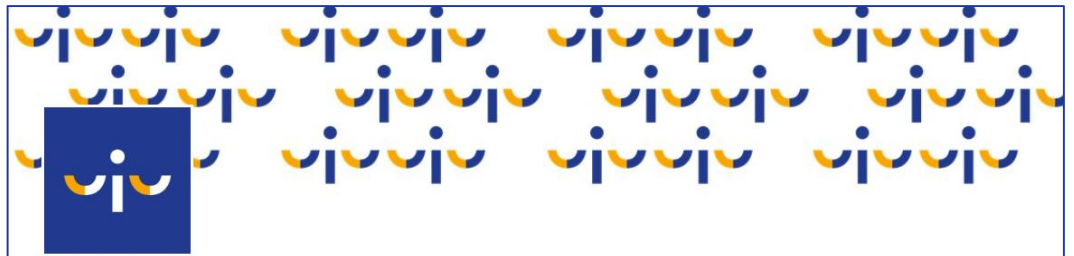
1/2022

Kansallisen asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian toimeenpano käynnistyi

Kriisistä kriisiin - miten turvaamme heikommassa asemassa olevat?

Alueelliset palvelupäälliköt katsovat toiminnan laadun asiakkaan silmin

Kukaan ei ole ongelma tai diagnoosi vaan arvokas ihminen

Finnish Centre for Client and Patient Safety

Our national task is to coordinate client and patient safety improvement and planning. Hospitals and Health Care · Vaasa, Pohjanmaa · 1,494 followers

@patkeskus.fi

NO HARM Lehti asiakas- ja potilasturvallisuudesta seuraava ilmestyy joulukuussa www.noharm.fi

Viimeisin uutiskirje ilmestyi 30.8.2022 [NO HARM –verkoston uutiskirje I NO HARM –nätverkets nyhetsbrev 6/2022 \(cremailer\)](#)

Tapahtumia

No Harm Bothnia webinaarit syksyllä 2022

- 15.9. WHO:n World Patient Safety Day (17.9.) teeman Medication Safety Suomen tilaisuus: Lisäämme lääkehoidon turvallisuutta yhteisillä toimintatavoilla
- 22.9. Turvallisuus johtamisen rakenteissa, sopimuksissa ja omavalvontadokumenteissa
- 5.10. Kansallisen potilas- ja asiakasturvallisuuden seurannan mittariston käyttöönotto hyvinvointialueilla
- 27.10. Hyvinvoivat ja osaavat ammattilaiset
- 3.11. Turvallisuus ensin kaikissa organisaatiossa
- 17.11. Asiakasturvallisuus sosiaalihuollon palveluissa
- 1.12. Yhdessä asiakkaiden ja potilaiden kanssa
Tervetuloa mukaan! => jaana.kalliokoski@ovph.fi

No Harm Experts -verkoston Teams-tapaamiset

Syksyn tapaamisten päivät 11.8., 8.9., 13.10., 10.11. ja 8.12.

Tervetuloa mukaan! => tanja.hautala@ovph.fi

Ammattilaisille ja opiskelijoille

Asiakkaille ja potilaille

Tietoa meistä

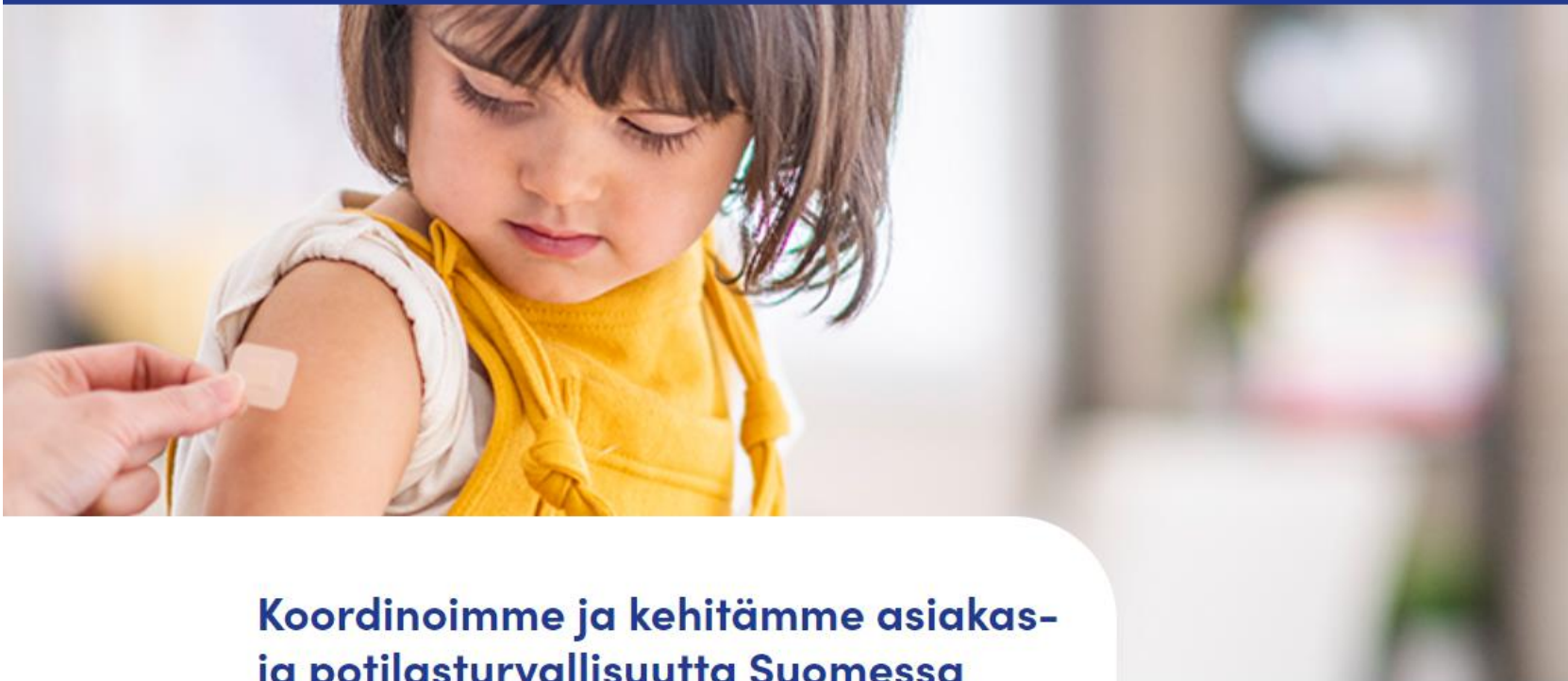
Ajankohtaista

Tapahtumia ja koulutuksia

Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia

Koordinoimme ja kehitämme asiakas- ja potilasturvallisuutta Suomessa

Koordinoimme asiakas- ja potilasturvallisuuden kehittämistä, suunnittelua, seurantaa ja arviointia.

Tuotamme toimintamalleja, uusia työkaluja ja suosituksia

**Asiakas- ja potilasturvallisuuden
V kansallinen seminaari
7.-8.9.2023**

Turvallisuuden tekijät

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Klient- och patientsäkerhetscentret

Twitter:

@patkeskus

@HKToiviainen

LinkedIn:

<https://www.linkedin.com/company/finnish-centre-for-client-and-patient-safety/>

<https://www.linkedin.com/in/hanna-toiviainen-0764aa136/>

Viestimme myös:

Facebook / sote-ammattilaiset -ryhmä

Viestimme strategiaan liittyen tunnisteilla

#asiakasturvallisuus

#potilasturvallisuus

#mallimaa2026

#strategia

#toimeenpano

#soteuudistus #sote

#hyvinvointialue #hyvinvointialueet

@patkeskus

@STM_Uutiset

@fi_soteuudistus

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Klient- och patientsäkerhetscentret

Kiitos! Tack!

asiakasjapotilasturvallisuuskeskus.fi | klientochpatientsakerhetscentret.fi

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Klient- och patientsäkerhetscentret

Vastuutaso	Toimenpiteet	Mittarit
Kansallinen taso	<ul style="list-style-type: none"> STM suosittaa kaikkien sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden peruskoulutukseen yhtenevät asiakas- ja potilasturvallisuuden osaamistavoitteet huomioiden WHO:n Patient Safety Curriculumin. <ul style="list-style-type: none"> Oppilaitoksia suositellaan myös yhtenäistämään lääkehoitokoulutuksen ja muiden asiakas- ja potilasturvallisuuden kannalta oleelliset sisällöt sekä terveydenhuollon että sosiaalihuollon tutkimuksissa huomioiden työelämän tarpeet. Asiakas- ja potilasturvallisuuden koulutuksen osaamiskeskukset verkostoituvat suunnittelemaan ja kehittämään moniammatillista koulutustarjontaa yhteistyössä yliopistojen, korkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa ja laativat suosituksen ammattiryhmäkohtaisista osaamiskriteereistä. Osaamiskeskusten verkosto laatii yhdessä ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen kanssa asiakas- ja potilasturvallisuuden jatko-opintokokonaisuuksia tai erityispätevyyksiä ja tarjoaa koulutusta opetushenkilöstölle asiakas- ja potilasturvallisuuden sisällöistä ja niiden opettamisesta. 	<ul style="list-style-type: none"> Valmistelu käynnistetään 2022. Viimeistään vuonna 2024 alkavat opetussuunnitelmat sisältävät WHO:n määrittelemät opetussisällöt. Curriculumin sisältöjen toteutuminen arvioidaan 2025. Vähintään viisi osaamiskeskusta ja kriteerit valmistuvat 2024 mennessä. Tarjolla vuodesta 2024 alkaen.
Palvelunjärjestäjä/ palveluntuottaja	<ul style="list-style-type: none"> Yhteistyö- ja hyvinvointialueet tarjoavat asiakas- ja potilasturvallisuuden johtamisen, mittaamisen ja jatkuvan parantamisen koulutusta osana johdon ja esihenkilöiden valmennusta. Palvelunjärjestäjät antavat ohjausta palveluyksiköille ja ostopalvelujen tuottajille ammattiryhmien tehtävien mukaisen turvallisuusosaamisen varmistamisen menettelyistä ja seuraavat niiden toteutumista osana omavalvontaa. Palvelunjärjestäjät laativat yhtenäiset laitteiden turvallisen käytön ja lääkehoidon osaamisen varmistamisen kriteerit ja osaamisnäyttöjen toimintamallit sekä seuraavat niiden toteutumista. Palveluntuottajat kannustavat ja mahdollistavat eri ammattiryhmiin kuuluvien työntekijöidensä asiakas- ja potilasturvallisuuden erityispätevyyksien tai jatko-opintojen suorittamista. Palveluntuottajat laativat kriteerit, miten turvallisuusosaaminen tunnustetaan ja huomioidaan työn vaativuuden arvioinnissa ja kannustimena työuralla etenemisessä ja miten turvallisuusosaaminen sisällytetään osaamista tukeviin työntekijän ja lähijohdon välisiin keskusteluihin. 	<ul style="list-style-type: none"> Koulutustarjonnan arviointi 2024. Suosituksia on kuvattu 2023 mennessä ja otettu käyttöön 2024 mennessä. Toteutuu 2024 mennessä. Arviointi 2024. Arviointi 2024.

2.1 Varmistamme turvallisuusosaamisen ja sen lisääntymisen läpi työuran 2/2

Vastuutaso	Toimenpiteet	Mittarit
Palveluyksiköt	<ul style="list-style-type: none">• Palveluyksiköt velvoittavat opiskelijoilta asiakas- ja potilasturvallisuuden verkkokurssin suorittamisen ennen kliinistä työtä tai työharjoittelua.• Palveluyksiköt sisällyttävät omavalvonta- tai potilasturvallisuussuunnitelman tai asiakas- ja potilasturvallisuuskäytännöt osaksi uuden työntekijän perehdytysohjelmaa. Perehdytysohjelman sisällöt kuvataan intranet-sivuilla.• Palveluyksiköt ja täydennyskoulutusta antavat tahot tarjoavat yksilöllistä simulaatio-opetusta turvallisuustaitojen harjoittelua varten.• Palveluyksiköt sisällyttävät osaamista tukeviin ammattilaisten ja lähijohdon välisiin keskusteluihin suunnitelman turvallisuusosaamisen täydennyskoulutuksesta.	<ul style="list-style-type: none">• Voimaan viimeistään 2023 alusta harjoittelujaksolle tuleville opiskelijoille.• Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen johdolla kartoitus 2024, tavoitetaso 80 % organisaatioissa.• Osaamiskeskusten verkosto tekee selvityksen simulaatio-opetuksen laajuudesta 2024.• Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen johdolla selvitys toimintayksiköistä, joissa osaamista tukevissa työntekijän ja lähijohdon välisissä keskusteluissa seurataan turvallisuusosaamista 2024.
Sidosryhmät	<ul style="list-style-type: none">• Harjoittelujaksoilla palveluyksiköissä opiskelijoita osallistetaan asiakasturvallisuuden ja potilasturvallisuuden havainnointiin.• Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus yhdessä järjestöjen kanssa tuottaa asiakkaille, potilaille ja läheisille suunnattua tietoa turvallisuuden varmistamisen menettelyistä.	<ul style="list-style-type: none">• Julkaisujen ja viestintätuotteiden määrä / vuosi.

Vastuutaso	Toimenpiteet	Mittarit
Kansallinen taso	<ul style="list-style-type: none"> STM:n ja hyvinvointialueiden ohjausmenettelyihin sisällytetään työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden tilan sekä riskien arvioinnin ja hallinnan seuranta. STM käynnistää psykososiaalisten riskitekijöiden vähentämisen ja työturvallisuuden lisäämiseen tähtäävän työn. 	<ul style="list-style-type: none"> Seuranta käytössä 2024 alkaen. Työterveyslaitos seuraa henkilöstön hyvinvointia vuosittain.
Palvelunjärjestäjä/ palveluntuottaja	<ul style="list-style-type: none"> Palvelunjärjestäjät laativat ohjeet työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin tukemiseen (sisältäen perehdytys, työolosuhteet ja työnohjaus) ja seurantaan sekä riittävän henkilöstömäärän varmistamiseen kaikilla organisaatiotasolla ja kaikille työntekijäryhmille. Palvelunjärjestäjät tarjoavat esihenkilöille koulutusta riskien arvioinnista ja hallinnasta, työturvallisuudesta ja työhyvinvoinnista ja miten ne vaikuttavat asiakas- ja potilasturvallisuuteen. Palvelunjärjestäjät sisällyttävät palveluyksiköiden vaatimuksiin ja ostopalvelusopimukseen palveluntuottajilta säännöllistä työturvallisuuden, työhyvinvoinnin ja työolosuhteiden sekä henkilöstön riittävyuden seuranta ja raportointia. 	<ul style="list-style-type: none"> Arviointi 2024. 2023 alkaen koulutustarjontaa, selvitys 2024. 2024 mennessä 80 % sopimuksissa maininta.
Palveluyksiköt	<ul style="list-style-type: none"> Palveluyksiköt laativat kirjallisen suunnitelman riittävästä henkilöstömäärästä ja työyksikkötason toimintaohjeen poikkeustilanteisiin asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistamiseksi. Palveluyksiköt ottavat työolosuhteita kuvaavat mittarit osaksi päivittäisjohtamista. Palveluyksikö sisällyttävät johdon mittaristoon työn kuormittavuuden ja työhyvinvoinnin seurannan, mukaan lukien mitoitus ja henkilöstön kokemus, ja raportoivat tulokset avoimesti. Palveluyksikö edistävät työhyvinvointia ja asiakas- ja potilasturvallisuutta ottamalla käyttöön joustavia työaikamuotoja ja urasuunnittelua kokeneen henkilöstön pysyvyyden lisäämiseksi. Palveluyksikö on kuvattu kriisitilanteiden ja vakavien vahinkojen debriefing ja defusing –toimintamallit ja ohjausta on tarjolla kaikkiin palveluyksiköihin. Palveluyksikö liittävä työntekijän perehdytykseen työssä jaksamisen ja työturvallisuuden perusteet. 	<ul style="list-style-type: none"> 2024 mennessä 80 % toimintayksiköistä laatinut. Arviointi 2024. Arviointi 2024. Selvitys 2024: tavoite 80 %. Selvitys 2024. Selvitys 2024.
Sidosryhmät	<ul style="list-style-type: none"> Työnantajat mahdollistavat ammattilaisille koulutusta tietoisuustaitojen lisäämiseen ja oman työn johtamisen kehittämiseen. 	

2.3 Parannamme turvallisuutta aktiivisella johtamisella

Vastuutaso	Toimenpiteet	Mittarit
Kansallinen taso	<ul style="list-style-type: none">• STM:n johdolla Suomessa toimeenpannaan viiveettä kansainväliset asiakas- ja potilasturvallisuutta edistävät säädökset, sopimukset ja muut vastaavat ohjausdokumentit.• STM:n hallinnonalan laitokset ja palvelunjärjestäjät tuottavat poliittisen päätöksenteon tueksi tietoa asiakas- ja potilasturvallisuuden perusteista, turvallisuuden toteutumisesta ja poikkeamien ja huonon laadun taloudellisista ja inhimillisistä seurauksista.	<ul style="list-style-type: none">• Suomi 20 ensimmäisen maan joukossa.• Toteutuu 2024 mennessä.
Palvelunjärjestäjä/ palveluntuottaja	<ul style="list-style-type: none">• Palvelunjärjestäjän luottamuselinjohto ja tarkastuslautakunnat arvioivat säännöllisesti potilas- ja asiakasturvallisuuden tilaa organisaatiossa.• Palvelunjärjestäjät huolehtivat, että johtajina ja esihenkilönä toimiville tarjotaan säännöllistä johtamiskoulutusta turvallisuudesta ja työhyvinvoinnista, mukaan lukien turvallisuuskulttuurin edistäminen.• Palveluntuottajat edellyttävät palveluyksiköiltä avointa organisaatioiden sisäistä raportointia vaara- ja haittatapahtumista ja henkilöstölle aktiivisesti annettavaa tietoa tunnistetuista riskeistä sekä ohjausta keinoista niiltä suojautumiseen.	<ul style="list-style-type: none">• Toteutuu 2024 mennessä.• Toteutuu 2024 mennessä.• Arviointi 2024.
Palveluyksiköt	<ul style="list-style-type: none">• Palveluyksiköt sisällyttävät asiakas- ja potilasturvallisuuden seurannan ja kehittämisen säännöllisiin johtamismenettelyihin sekä asiakas- ja potilasturvallisuusmittarit ja -indikaattorit osaksi johtamistietoa.• Palveluyksiköt seuraavat henkilöstön tyytyväisyyttä esihenkilöiden toimintaan säännöllisesti ja strukturoidusti tehdyillä kyselyillä.• Palveluyksiköt etsivät keinoja ja lisäävät esihenkilöiden osaamista luodakseen henkilöstöä voimaannuttavan ja oman työn kehittämiseen osallistavan ilmapiirin sekä avoimen keskustelukulttuurin.• Työyksiköiden päivittäisjohtamiseen sisällytetään asiakas- ja potilaspalaute sekä tieto turvallisuuspoikkeamista.	<ul style="list-style-type: none">• Arviointi 2024.• Seuranta vuosittain.• Arviointi 2024.• Arviointi 2024.
Sidosryhmät	<ul style="list-style-type: none">• Työnantajat ottavat käyttöön menettelyjä, kuinka annetaan tunnustusta ammattilaisille ja työyhteisöille esimerkillisestä työstä asiakas- ja potilasturvallisuuden edistämiseksi.• Sidosryhmien kanssa yhteistyössä luodaan henkilöstön ja työntekijöiden palkitsemiskeinoja positiivisen asiakaspalautteen perusteella.	<ul style="list-style-type: none">• Kerätään esimerkkejä hyvistä palkitsemiskäytännöistä 2024.